

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1-50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Az ipar- és agrár-vámtételek.

Elkezdték-e, nem-e a közös autonom vámtarifa harmadszori olvasását, azt nem tudjuk. Az a hír terjedt el, hogy még nem kezdték el; de majd elfogják kezdeni, mert Magyarországnak végig kell játszania az alkudozási komédiát, abban a tudatban, hogy akármiben egyezik meg a két kormány, azt a bécsi Reichsrath nem fogja helyben hagyni, sőt még tárgyalás alá sem fog kerülni az esetleges egyezmény.

Megegyeztek annak idején Bánffy és Badeni is; a magyar képviselőház meg is szavazta azt az egyezményt; s a magyar nemzet meg is fizette az árát; azért a Reichsrath még sem tárgyalta soha, Körber pedig meg akarja változtatni, mielőtt a tárgyalást megkísérlené.

Ugyanez a komédia ismétlődött a kvótával is, melyre nézve szinte megegyeztek a bizottságok, de a megegyezés holt betű maradt.

A közös autonom vámtarifát meg kell állapítani, mielőtt a nemzetközi vámszerződések lejárnak. Tulajdonképpen az év vége előtt kellene megállapítani ezt, mert az új nemzetközi vámszerződésekre vonatkozólag a tárgyalások megkezdődhetnek mindjárt a jövő év elején.

Azonban csak úgy lesz megállapított-

nak tekinthető osztrák részről a vámtarifa, ha ez meg lesz szavazva. Látjuk, hogy mit érnek a császárszakaszszal fentartott megállapodások; ezeknek semmi állandóságuk nincs; a közös autonom vámtarifának pedig állandósággal kell bírnia. *Feltétlenül követelnünk kell tehát azt, hogy a közös autonom vámtarifa a Reichsrath által is megszavaztassék.*

Ami a vámtételeket illeti, mindenki tudja, hogy a jelenlegi iparvámok teljesen elégségesek voltak arra, hogy minden idegen versenyt távol tartsanak, mely az osztrák ipar monopoliumát megzavarhatta volna Magyarország és Ausztria piacán.

E fogyasztási piacokat föltétlenül uralta az osztrák ipar; mert bölcsőjében megfojtott minden iparvállalkozást Magyarországon, az ipar-érvámok pedig megvédték a vámhatáron; nincs tehát szüksége az osztrák iparnak nagyobb vámvédelemre, mint a milyennel eddig birt.

Ha mégis iparvámemelést követel Ausztria, *ezzel csak azt akarhatja elérni, hogy terményeit drágábban adhassa el a vámbelföldön;* illetve, hogy annyival emelje fel terményei árát, mint amennyivel emeltetni fogja az iparvám.

Ennek kizárólagos és szükségszerű következménye az lenne, hogy a fogyasztó, drágábban jutván az iparcik-

kekhez, egy ujnemű rejtett adót fizetne Ausztriának.

Minthogy elvitázhatlan tény az, amit előadtam, hogy t. i. a mostani vámok elégségesek arra, hogy kizárják az idegen ipar versenyét és így az iparvám-fel-emelések nem az osztrák ipar védelmére, hanem a magyar fogyasztó kizsákmányolására lennének alkalmazandók, ennélfogva a magyar kormány elodázhatlan kötelessége ezen új rablási kísérletnek ellentállani.

Kötelessége az alkudozó közegeknek az is, hogy kimutassák, hogy bár az osztó igazság is megköveteli, hogy ha védvámok védik az ipart, védvámok védjék a földmívelést is — azért nem szabad az agrár-érvámok értékét túlbecsülni s ennek folytán akármilyen módon párhuzamba állítani az iparvéd vámokkal, mert például a gabona védvámja csak akkor érvényesülhet, mikor a vámbelföld vásárol a külföldtől, ezt pedig természetesen csak akkor teszi, mikor a belföldi kínálat már megszűnt, vagy más szóval a belföldi termelés ki van merítve. Az iparvámok tehát minden körülmények közt hatnak és ha magasabbak, mint a szükséges átlag arra nézve, hogy a külföldi versenyt kizárják, akkor úgy működnek, mint a fogyasztó közönség kiszípolozói. Ellenben az agrár-vám-emelések csak akkor hatnak, amikor a

TÁRCA.

Petőfi Sándor emlékezete.

— Halálának 53-ik évfordulójára. —

A télapó rázza hó szakállát,
Mérgek ajka zordonan süvölt;
A csillagok búslakodva látják,
Mint haldoklik s dermed meg a föld.
Kicsiny háznak alacsony szobája
Két boldog szív szép tavaszát látja:
Bimbó fakadt a rózsató ágán,
Az égi kegy e hajlékba szállván.

Mig kint csapkod a vihar vad szárnya,
Tördelvo a száraz ágakat:
Itt bent, itt a jó meleg szobába'
A szemekben örömköny fakad;
S mig imát rebeg az anya ajka:
Gyermekeit az apa ringatgatja,
S amint karja tartogatja, fogja:
Gyermekeire száll a múza csókja.

Hajh! de röptél az idő gyors szárnyon,
Télre tavasz, nyárra ősz jöve:
Gyermek helyett ifjút, hogy zárjon
Keblére az anya: könyörge;
S lett sikere a nagy könyörgésnek,
Égi kegyek havár kissé késnek,

De megjönnek a szív öröme,
Mint a fecske lágy, puha fészkebe.

És az ifju bontogató szárnyát,
Lelke, mint sas, röptél sebesen;
Eszméi a vilávkört megjárták,
S nem kutató mi a végtelen.
A tűzkeblű nap minden sugára
Szállt utána, de nem ért nyomába;
Oh az ifju túlszárnyalta messze!
Fel az égig szállt a költő lelke.

Ám a költő ember is egyuttal:
A nyomornak éhes gyermeke,
Kiséri őt a sors hideg gunnyal,
Kiséri őt a balszerencse;
Télidőben hó-förgeteg vágja,
Nyáron égeti a napsugára,
Megfűrösztik őszszel ködhullámok,
Csak a tavasz nyujt pár szál virágot.

S mégis minden balszerencse mellett:
Nemzetének hű apostola;
Hallgassd, midőn kobzot, lantot penget:
A hon sorsát sirva dalolja.
A gunyhótól uri palotáig,
Hallhatjátok keble zokogását;
Panaszától megrendül a Kárpát,
S jajszó tölti be az alföld táját.

S mit sirat ő, mi bántja hő keblét,
Szive hurja kintől mért rezeg?
A szabadság napját felhők rejték,
Nem láthatják a honfiszemek.
A sötétség sűrű ködhulláma,
Zordan borul a magyar hazára,
A pirkadó hajnal rózsafénye
Ott késik, ott szunnyad a bús ójbe'.

S mint a szél, ha eol hárfát penget.
S a hanghullám félvilágra száll:
A lant idegei felzengettek,
S szivek gyúltak a hangjainál;
Még az ég is kiderült mosolygva,
A remény szép sugarait szórta;
A szabadságvágy, mint tündér lányka,
Röpke szárnyon a hazát bejárta.

De fölébredt a zsarnokság ölyve,
S csattogtatta sötét szárnyait;
Honfi szivet tépett éles körme,
S elölte azt, mit ápolt a hit.
Hajh! de ninesen olyan vihar, zugó,
Ninesen kürt, oly hangzatosan bűgő,
Mint a költő lantja miként zenge,
Élet-halál tusára ébresztve.

S lant helyett a költő dicső karja,
Ősi kardját megvillogtatá;

magyar gazda már nem veheti hasznát a vám hatásának, mert már eladta azt, amiye volt.

Azért írom e sorokat, hogy figyelmeztessem a közvéleményt azon tévhit káros hatására, mintha az iparvám emelése és az agrárvám emelése egyenlő értékűek lennének; *távolról sem azok* és Magyarországnak nem szabad magát ismét durván rászédetni azzal, hogy egyenlő értékűeknek fogadja el azokat.

Egyébiránt az 1899-iki XXX-ik törvénycikk szerint joggal alkudozik a két kormány ennek az évnek a végéig nemcsak a vámszövetség, hanem a közös autonóm vámtarifára vonatkozólag is. A függetlenségi pártnak azonban résen kell lenni, hogy a törvény végrehajtásának leple alatt ne károsítsák meg mostaninál jobban az országot.

Csak ezzel az ősszel fog eljönni annak az ideje, hogy a közvélemény előkészítették arra, hogy midőn majd lejár a törvény által előre kimért alkudozási idő, akkorra már ismerje meg az ország valódi érdekét és nyilatkozzék meg oly erővel, hogy az önálló vámterület felállítása el ne legyen többé odázható.

Vannak, akik azt hiszik, hogy pártunknak már is el kellett volna kezdeni az akciót: ezek kevésbé ismerik a magyar nemzeti jellemet: nagyon hosszú ideig azt a tüzet, melyet meggyújtani, fentartani nem lehetne, meg kell tehát választanunk körültekintéssel az időt arra, hogy a közvélemény szavát iparkodjunk belevegyíteni abba a vitába, melyet úgyis folyton különböző alakban, de folyvást fentartottunk az országgyűlésen az önálló vámterület érdekében.

A törvény rendelkezései világosak; nekünk tehát most tünnünk és várunk kell, de hisszük, hogy nem fogunk hiába várni, mert el fog jönni nemsokára az az idő, amidőn hazafias munkálko-

dásunkra nagy szükség lesz; hiszem és tudom, hogy ekkor pártunk helyt fog állni.

Kossúth Ferencz.

Felebbezés az új közkórház építés vezetője miatt.

Köztudomású, hogy Mocsányi Károly, a bajai építendő közkórház építés vezetője a közelmúltban Weisz Nándor tanácsnokot és Willmann János volt t. mérnököt egy írásbeli beadványban kiméltelen rágalommal illette. A megrágalmazott tisztviselők annak idején a lovagiasság szabályai szerint az ügyet befejezték és így a támadásnak az a része, mely az ő magán egyéniségüket érintette, el is volt intézve. Csakhogy ez esetben köztisztviselőkről lévén szó, a köz is mindenesetre nagy beleszólást vindicálhat magának. Azért került tehát szőnyegre a f. hó 8-iki közgyűlésen az a kérdés, vajjon a rágalmazás miatt megindítsák-e a bűnvádi eljárás Mocsányi Károly ellen? A közgyűlés többsége tudvalevőleg akként határozott, hogy az eljárás ne tétessék folyamatba. Ez ellen a határozat ellen Dr. Valentin Emil, törvényhatósági bizottsági tag az alábbi felebbezést adta be:

Tekintetes Polgármester Ur!

A f. hó 8-án tartott rendes közgyűlésnek azon határozata ellen, mely szerint a bajai építendő közkórház építés-vezetője, Mocsányi Károly ellen a bűnvádi eljárás megindítását mellőzte,

F e l e b b e z e k :

Mert vagy igaz az, amit Mocsányi Károly a megrágalmazott városi tisztviselőinkről állított, vagy nem igaz.

I. Ha igaz, akkor annál inkább szükséges a bűnvádi eljárás megindítása, mert Baja város közönségének tisztán kell látnia, a köztisztviselőiről állított rágalmazó tényeket. Ha

igaz, amit Mocsányi Károly állít a megrágalmazott városi köztisztviselőkről, akkor Baja város közönsége nem helyezhet többé közbizalmat ezen köztisztviselőkre.

II. Ha pedig nem igaz, — amit Baja város közönsége is szívesen venne tudomásul — az, amit Mocsányi Károly állított, úgy Mocsányi Károly az építés vezetéstől föltétlenül elmozdítandó. Nem egyeztethető össze ugyanis köztisztviselőink tekintélyével az, hogy egy olyan építés-vezető álljon a kórház építés élén, aki köztisztviselőinket alaptalanul megrágalmazta.

Mindezek alapján kérem a tekintetes Polgármester urat:

Méltóztassék ezen felebbezést a N. M. Belügyminiszter urhoz, felterjeszteni, hol is az iránt esedezem, hogy a neheztelt közgyűlési határozatot megváltoztatni és a törvényhatósági bizottságot a bűnvádi eljárásnak Mocsányi Károly ellen való megindítására utasítani kegyeskedjék.

Tisztelettel

Dr. Valentin Emil s. k.

Rendkívüli közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 25-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal:

1) A nagym. vallás- és közoktatásügyi kir. miniszter úrnak leirata Ispanovits Péter városi tanítót megillető évi 240 korona nyugdíjhányadnak folyóvá tétele iránt. — Elfogadtatik.

2) A városi tanács javaslata a Sugovica medrének téli kikötővé átalakítása tárgyában a nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter úrhoz intézendő felterjesztés iránt. — Elfogadtatik.

3) A városi tanács javaslata 1901. évi városi zárószámadások jóváhagyása iránt. Ezen pontnál Dr. Valentin Emil emelkedett szólásra, főleg azt hangsúlyozva, hogy a jövőben a költségvetés és a zárószámadások nyomattassanak ki és a bizottsági tagok között osztassanak

Gyermeket és hitvest távol hagyva:

Csillagkörből hozzánk szállt alá,
Magas égből vértől ázott sikra,
Hol egy nemzet hősi hareát vitta;
Oda hívta egy ragyogó csillag,
Férfi keblén hol vérrózsák nyíltak

És nem ágyban, puha párnán fekve,
Jött feléje a csöndes halál;
Hű nő s gyermek karja nem ölelte
Őt az élet végtusáinál;
Elnyelte hangját acéli zörej,
A trombita hangja s ágyudőrej;
Száguldó paripáktól tiporva:
Szíve vérét ontá honi porba.

Mint üstökös csillag a hon egén,
Váratlanul jött és eltűne;
A magyar Szabadságát hirdetvén:
Ugy szakadt meg lantja s nagy szíve.
Félszázadnak öröme és búja,
Szellőként emlékét el nem fujta;
A csatatérre zarándokolva:
A nemzet könyeit ma is ontja.

Joáchim Ágoston.

A Sólomkö.

Irta: Mars.

Vége.

A svájci ház felé pillantások természetesen alázatos pislongásokká alakultak át s csak akkor tért Kozma Laci újból magához, midőn az exellenciás ur e szavakkal veregette meg vállait: »Látja, milyen ördög az én leányom, addig incselkedett magával, míg csakugyan karmai közé került! De hiába, katona vér nem tagadja meg magát!»

»De azért ne bizakodjék ám nagyon el, mert maga az egyedüli hadnagy az egész fürdőtelepen s engem végnélkül bosszantott, hogy maga is csak ott ül a boros pohár mellett s adja a blasirtat mint valami kiérdemesült tenorista! Arra majd rá ér, ha olyan lesz, mint az — ezredes ur!» — vevé át a szót a hamis szöske lány. — »Khm—khm« — köhögött a ezredes ur s szemei kacskaringóst jártak, mint a bárány farka.

»Na de Márthuska, hogy lehetsz ily csinytalan!« — fedte leányát gyöngéden az exellenciás ur. (A mama nem hallotta, lévén egy kicsit nagyot halló).

A cigány ép egy csárdásra zendített rá, s ez mindnyájokat kirántotta a kinos zavarból.

»Szabad kérnem egy csárdásra« — szólalt meg elszántan Kozma Laci s a szöske ördögöt karjaiba zárva úgy járta, mint tán még soha sem életében.

»Oh elismerem, hogy vak voltam, — siket voltam, — ügyetlen voltam, — de most már annál boldogabb vagyok, — hogy egyszerre ennyit látok, hallok és élvezek« — kezdte meg elegikus hangon Kozma Laci a társalgást. — »Különben még csak tegnap óta vagyok itt s még nem melegedtem föl eléggé.«

»Nos hát elvárom, — hogy fölmelegedjék« — incselkedett a szöske ördög — »mert tudja meg, hogy én magát ezennel kinevezem udvarlómnak, — akár akarja, — akár nem! Különben ezzel egy missiót teljesít« — folytatá azután komolyabb hangon, majdnem mélabus hangon — mert, — látja mily őszinte vagyok — ez a kiálhatatlan ezredes agyonüldöz udvarlásával, mindenütt követ, mint az árnyék s hozzá még féltékeny is! Hahaha! Hallott ilyet?! — Igazán kezdek már kétségbe esni, mert a papa még oltalmába veszi, mivel régi jó barátja s hozzá hűséges companistája ebéd után a piquetnél. Papának pedig a a piquet legnagyobb szenvedélye! — Oh mondja hát, nem borzasztó állapot?»

»Ha száz évig élek sem teljesíthetek kedvesebb kötelességet, mint azt amit maga most reám rótt kedves Mártha kisasszony!« — válaszolt lovagiasan, de őszintén is Kozma Laci s most már tisztában volt, hogy miért nézett az ezredes oly vasvilla szemekkel reá, midőn bemutatkozott.

»Igen, — hálás vagyok érte Mártha kisasszony, — ne kívánja, hogy többet mondjak.«

szét Ezen indítványát a közgyűlés egyhangulag el is fogadta

Magára a zárszámadásra nézve azt jegyezte meg, hogy a bevételi többletek hova fordítása pld. a városi földek-nél és az erdők jövedelménél nincs megjelölve és nincs nyoma azon közgyűlési határozatnak, mely a többlet bevételnek más célra való fordítását jóváhagyta.

Egyébként a zárszámadást a közgyűlés tudomásul vette.

4) A városi tanács jelentése a járda-fektetési munkálatoknak három évre leendő biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről.

A tanács javaslata, mely szerint a járdatéglák előállítására özv. Spitzer Simonnének adatott ki — elfogadtatott.

5) A járda fektetési munkálatoknak három évre leendő biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről.

A tanács Spitznagel Ferencz és Iszkeicz Ferencz, bajai lakosok legelőnyösebb ajánlatát terjeszti elfogadásra. — Elfogadtatik.

6) A zombori kir. pénzügyigazgatóságnak átírt az állami borítal és huszfogyasztási adók és adópótlékokról vezetett bárca lajstromok, naplók és pénztári könyveknek rendelkezésére leendő bocsátása iránt.

A tanács javaslata szerint a rendelkezésre bocsátás megtagadtatik. — A tanács javaslata elfogadtatik.

7) Wagner Antal bajai lakosnak felebezése irodai szükségletek szállítása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen.

A tanács javaslata szerint a felebezésnek hely adandó és a határozat hozatal a közgyűlésre, mint illetékes forumra ruházandó.

Ezen pontnál Dr. Reich Aladár azt az indítványt teszi, hogy mivel a tárgysorozat fix megjelölése szerint ezen közgyűlésen csupán az döntendő el, vajjon illetékes volt-e a tanács ezen kérdésben

határozni, az érdemleges határozat a jövő közgyűlés napirendjére tűzessék ki.

Előbb Hesser Gyula, majd Szutrély Lipót ezen indítványt ellenzik és az érdemleges határozat hozatalt a jelen rendkívüli közgyűlésre akarják ruházni.

Ámbár úgy a főispán, mint a közgyűlés többsége előreláthatólag Dr. Reich Aladár indítványát fogadta volna el — mint kétségkívül a törvény szabályaival egyezőt — mindazonáltal Dr. Reich Aladár indítványát azon okból, hogy az ellenzék ne vádolják „formákba kapaszkodással” és a dolog szándékos huza-vonásával, visszavonja. Ennek folytán a közgyűlés Kollár Ágoston ajánlatát fogadta el.

8) Weisz Nándor tanácsnoknak kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt Megadatik.

9) Szentgyörgyi Lajos alkapitánynak kérvénye 1 havi szabadságidő engedélyezése iránt. Megadatik.

A közgyűlés a főispán zajos éltetésével ért véget.

A tisztelt közgyűlésből.

(Párbeszéd az uszodában.)

— Mit látnak szemeim Hermanné asszony, maga itt az uszodában és nem valami kies tátravidéki üdülőhelyen? — szól oda a szép Pollák Lajosné a bájos doktornénak.

— Tudja édes Pollákné, manapság már éppenséggel nem divat az, ami divat. A mit már minden ember mitmachol az közönségesse válik. És higgye meg, a világ kezd okosabb lenni. Azt tartják mindenben divatnak — a mi jól esik. Figyelje csak meg édes Pollákné, amelyik nő arról van meggyőződve, hogy neki az apró bodrozott homlok fürtök állnak jól, az semmiféle divat kedvéért sem fogja a froufrouját kisimitani a homlokából.

— Viszont, aki madonnaszerűen kétfelé simított hajat visel, nem szívesen bodoritja föl a haját, mert tudja, hogy ezáltal egészen megváltozik az arca.

— És így van ez ma már mindenben. Aztán pláne a Tátravidékre! Ki nem állhatom a hegyvidéki fürdőt. Először, mert méregdrága, másodsor, mert egy darab Budapest, harmadsor pedig a gentry asszonyok magassabbról nézhetik le az emberiséget . . . Nos és Pollákné asszony az idén szintén idehaza marad?

— Hja, engem nagyfontosságú dolog tart vissza.

— Talán a Reiterné késik a toilettejeivel?

— Dehogy.

— Talán a dunsztolás?

— Korántsem. Tudja édes Hermanné, amióta mi balpártiak győztünk, azóta élek halok a politikáért. Egy percig sem hagy pihenni a haza sorsa és főként városunk ügye s baja Ezek kedvéért még a jourozásról is lemondtam, sőt még . . .

— Csak nem a kártyázásról is?

— De igen. Azóta Póller, Feuer, Frische-Viere örökre száműzve vannak.

— Őszintén szólva édes Pollákné engem is szörnyen érdekel az a veszekeedés, amit az ellenzék provokál a közgyűléseken és az uramat is nagyon izgatja. Ő már szombaton alig várja a „Független lapot”, jobban, mint a saját ujságját, amelyet el se szokott jóformán olvasni.

— És maga milyen párti Hermanné asszony?

— Szivből ellenzéki vagyok, mint minden asszony, de hát tudja, a látszat kedvéért a férjem miatt . . . Csakhogy azért engedje meg édes Pollákné, még is sok az amit az ellenzék véghez visz.

— Sőt ellenkezőleg. Nagyon üdvös, sőt szükséges az ő folytonos opponálá-

S Kozma Laci csakugyan kezdett nekimelegedni.

Nem csoda. Végtelen bájos kis teremtés volt az excellenciás kisasszony.

Érdekes halvány arcát aranyszőke fürtök övezték s a kacér frou-frou-k alól édesen kandikáltak ki a hamiskás s mégis ábrándos sötét kék szemek. — Fején egy fehér bébé csipke kalapot viselt, mely az álla alatt piros selyem szallaggal volt megkötve, könnyed, karcsu termetét lenge fehér ruha fődte, mely alól az elől mélyen kivágott s a lábszáron fűzőkkel megerősített pici lakkeipő bájosan kandikált ki a piros selyem harisnyával együtt. — Kezében piros selyem napernyőt szokott hordani, melylyel nem egyszer koppintott Kozma Laci fejére.

Olyan volt e lányka, mint egy dragant baba, ha hirtelen megkövesült volna, legkedvesebb nipp lett volna bármely szalon asztalon.

Sajátságos, bizarr és mégis elbájoló lényével egy bizonyos privilégiumot kényszerített ki magának, melynek révén minden jól állt neki.

Könnyed, pajkos modorába felváltva olykor bizonyos komolyabb árnyalat is vegyült, mely sejteni engedé, hogy a kényeztetett, agyonbecézgetett gyermek tud komolyan is érezni és gondolkozni.

»Holnap délután a Súlyomkőre rándulunk, — akarom, hogy velünk tartson!» — vette föl a beszéd fonálát újból a kis szőszke Mártha. — »Az ezredes is velünk jön, de lesz gondom

rá, — hogy sokat ne alkalmatlankodjék. — Este pedig tánc lesz a kúrsalonban s megen-gedem, hogy a négyeseket velem táncolja!»

»Engedelmes, de ép oly boldog — rabszolgája vagyok Mártha kisasszony!» — viszonzá Kozma Laci a beszédet. »Különös egy teremtés« — tette hozzá gondolatban — »ily kihívó őszinteség, leplezetlen természetesség, bizalom, közlékenység lefegyverezik, megbabonázzák az embert; — különös ennivaló, — angyali egy teremtés!»

E pillanatban fölhangzott az excellenciás papa szava: »Márthuskám, elég lesz! — hazafelé!» S mintha mindkettőjük szívébe nyilalt volna e néhány szó, — szomoruan, némán követték a parancsot.

A kapunál egy gyöngéd kézszerítés, egy mély tekintet volt mindkettőnél a bucsuszó s a hadnagy kábultan tántorgott hazafelé lakására.

Alig tudott elaludni, a lefolyt események reflexiói folyton kergették egymást s lázas állapotban tartották lelkét.

Végre megérkezett másnap a kitűzött óra s a kicsiny társaság vígan, örömtől sugárzó ar-cokkal indult a Súlyomkőre, — kivéve az öreg ezredes, kinek csak bajusza sugárzott a festéktől s szeme a tehetetlen bosszuságtól.

A Súlyomkő a völgynek tulsó oldalán emelkedik ki a többi sziklaesucsok közül, némán, kopáran és mégis fenségesen. Egy óriási sziklatömb, melyen még fü sem tenyész, alatta pedig

a fenyvesek üde zöldje annál jobban emeli a festői hatást.

A tulsó oldalán kényelmes terpentinek vezetnek föl csucespontjára, melyen egy padokkal ellátott fa alkotmány áll, honnan fölséges kilátás nyílik egészen a szomszéd vármegyékbe.

»Tudja mi volna leghőbb vágyam?» — kérde menetközben Kozma Lacitól az exellentias kisasszony.

»Ha ott a Súlyomkő legeslegtetején egy szerény kis kunyhó állana és én abban lakhatnék.

»Huszonnégyóráig — talán, hogy aztán megint salonjainak fényébe temetkezzék, hogy annál jobban megbecsülje azt!» — válaszolt cynikusan Kozma Laci.

»Menjen maga kiállhatlan világfi, nincs magában egy szemernyi poézis!» — duzzogott szemrehányólag a hamis szőszke Mártha.

»A csillagoknak is csak az égen van a helyük, a földön rosszul éreznék magokat« — replikált páthoszszal a hadnagy — »vagy látott-e már bájos kerti virágokat kopár sziklatömbökön viritani?!«

»Hangzatos phrázisok ezek hadnagy ur« — felelt a szőszke ördög — »de tudja meg, hogy a csillag egy élettelen égi test, mely bele van ékelve a természet rendjébe s öntudatlanul végzi örökös pályafutását s a virág is gépiesen szívja magába a földnek ama nedveit, melyekből a természet lételét függővé tette, de az ember nem gép s nem égi test,

suk. Mert hát mondja édes Hermanné, a házasságban nem ugyanezt tapasztaljuk kicsinyben? Mire jutnának a szegény férjek, ha mindig az asszony akarata jutna túlsúlyra, ha pl. azt a sok kalapot, amit mi, asszonyok képesek volnánk összevásárolni, szó nélkül hagynák? A Boriszák, meg a Wieselné bizonyára hamar emeletes házakat építenének.

— Ebben igaza van édes Pollákné.

— És ami a fő, az ellenzék vezérei törődnek a polgársággal, annak ügyét-baját felkarolják, velük élnek. Hallgassa csak meg édes Hermanné ezt az igaz történetet: Mikor nemrégiben a Homokvárosban városi képviselőt választottak, egyik városatya jelölt meglehetősen pityókosan így szólította meg a választásnál jelen volt Nyiratyt:

— Ügyvéd úr, volna nekem valami kis örökségi ügyem . . .

— Jó, jó jöjjön holnap az irodámba, majd ott elintézzük — mondja Nyiratyt. Körülbelül egy óra múlva ismét — még pityókosabban — ugyanaz a városatya — eléje állit.

— Ügyvéd ur, ügyvéd ur, én egy órája keresem. Volna nekem egy kis örökségi ügyem . . .

— Jó, jó, már mondtam, hogy az irodámban, majd holnap . . .

Egy óra múlva harmadszor is eléje állit.

— Ügyvéd úr, ügyvéd úr, már egy órája várom.

— Tudom, tudom, valami örökségi ügye van . . .

A pityókos városatya erre vagy 30 embert maga körül csődít:

— Ide nézzetek! Lássátok! Milyen emberek a balpárt vezérei! A *lelkünkbe* látnak, hogy mit akarunk.

— No jó, jó, hát megengedem édes Pollákné, de végre is mi hasznuk van benne, mikor mindig leszavazzák és még csak a szakbizottságokba se választják be egyiköket sem?

annak meg van a saját akarata, megvannak a saját vágyai s ezeket csak annyiban rendeli alá a természet törvényeinek, a mennyiben az életfentartása megköveteli. — Kiki a saját lelke szerint alkotja meg a maga világát s csak akkor boldog és megelégedett, ha ez sikerül neki.

»E vágyaknak is megadta a természet a maga keretét« — válaszolt a hadnagy — »bölcse osztozott ki minden teremtménynek a maga talaját, a maga levegőjét — a maga életföltételeit s ha kimozdítják belőle, visszavonhatlanul el kell pusztulnia.«

»Most már igazán haragszom magára, maga sziv és léleknélküli ember!« — pattogott durcásan az ábrándos kis dragant baba s a hátul prüszkölve czammogó ezredes felé fordulva e szavakkal: »Ezredes ur, kérem a karját!« — faképnél hagyta a szerencsétlen Kozma Lacit.

Este a portás egy mennykő nagy bokrétával várta Szentkirályi Mártát a bálterem bejáratánál.

»A méltóságos ezredes ur küldte üdvözlét!« — szavalta a portás — »ő maga nem jöhet el, mert nagyon fáradt!«

A szösze Mártha ingerülten ragadta ki a csokrot a portás kezéből s a terem egyik sarkában az ablakfülkébe dobta.

De előbb egy rózsát tépett ki belőle s e szavakkal: »Már nem haragszom magára, — nem akarok többé a Súlyomkövön lakni!« — Kozma Lacinak adta át.

— Bocsánatot kérek, a színügyi bizottságba beválasztottak ellenzékit is.

— Hja, hisz ahol mulatásról van szó, oda nagyon is alkalmasoknak tartják őket.

— Az, hogy leszavazzák, az a legkissebb baj. Mert nézze édes Hermanné, az anyósokat is rendszeren le szokták szavazni, de legalább respectusa van tőlük a háznak. És ami a családban egy anyós, ugyanaz a közgyűlésen a Valentin. Ő a közgyűlésnek egy félelmetes anyósa. Minden alkalommal nyelvére veszi a kormánypartot, jól kipöröli és kiporolja őket. Igaz, hogy előbb-utóbb leszavazzák, de az a haszon megmarad, hogy a kormánypart a scandalumok elkerülése végett, máskor jobban megfontolja, amit tesz.

— De szidják is érte a kormányparton, mint a bokrot! Rá haragszanak a legjobban. A többiekkel mégcsak megvolnának jó barátságban.

— Hagyja csak édes Hermanné, olyan ez a *jóbarátság*, mint a fiatal lányoké, akik legnagyobb örömeiket abban lelik, ha a *legjobb* barátnéjuk mérgében megpukkad! De, igaz édes Hermanné, nem tudja mi történt a tegnapi közgyűlésen? Volt valami érdekesség?

— Azt hallom, nagyon nyáriás hangulat vonult végig az egészen. A mezei hadak mind hiányoztak.

— Mik voltak napirendre tűzve?

— Ugy tudom, először Ispánovits Péter, a 32 évig szolgált tanító nyugdíjügyét tárgyalták.

— Jó lesz eleve figyelmeztetni, hogy ne jusson eszébe a balpárt részére korteskedni, mert még őt is berendelhetik, mint a Szamossy Bélát Szinyérváraljára — néptanítónak.

— Azután a Sugovicában felállítandó téli kikötőt tárgyalták.

— Nos és ebbe a kikötőbe nem kötött bele senki?

— Nem. Még Valentin sem. De annál nyomatékosabban szólalt föl a zárószámadások jóváhagyásánál. Miként a jó gazdasszony számon szokta kérni, hogy a szakácsné hová tette a fölösleget, épugy kérdőre vonta a város gazdálkodó közegeit, hogy mire fordították a zárószámadásban mutatkozó bevételi többleteket. És dicséretére legyen mondván az ellenzéknek, kivívták azt, hogy Valentinak azt az indítványát, hogy a költségvetés a jövőben kinyomatva szétosztassék a bizottsági tagok közt, a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Volt is érte még taps is a baloldalon.

— No lássa édes Hermanné!

— Szóba jöttek azután a járdafektetési munkálatok.

— Még a sok járdafektetéssel és kövezéssel egyszerre csak agyonköveznek bennünket. Már bizony okosabb lenne, ha e helyett azt a türehtlen nagy port kötnék le valahogy locsolással vagy befásítással. Ez ellen mért nem szólalnak föl! Minket asszonyokat tudtak szidni, amikor a hosszú slepp utcai divat volt, hogy menés közben egész porfelhőt hagyunk magunk mögött. Nohát ha nincs is sleppje ennek a városnak, de mindenestre van egy ékes női viselete, amit „copf“-nak neveznek!

— A következő pont a borital- és húsfogyasztási adókról vezetett jegyzékeknek rendelkezésre bocsátása volt a zombori pénzügyigazgatóság részére.

— Nem ártana Zomborba azt is megírni, hogy Baján már nemsokára nem is beszélhetünk húsfogyasztásról, mert a mészárosok csupa csontot adnak és rövid idő múlva inkább csontfogyasztási adót kellene behozni.

— Élénk vita volt azután a városi papírszükségletek szállításánál. Ebben az ügyben Wagner adott be felebbezést a tanácsi határozat ellen.

— Persze a városi tanács az őszi választások óta megunta a Wagner symphoniákat és azóta más áriákat zeng.

— Igen Kolláriákat. Különben ebben a kérdésben is igazat adtak az ellenzéknek. A főispán és kormánypart nagy része is helyeslőleg hallgatta végig Dr. Reich Aladár indítványát.

— Még Szutrély is?

— Nem. Ő nem adhat semmiben sem igazat az ellenzéknek. Hallva a főispán tárgyilagos, jóindulatú nyilatkozatát, mérges lett.

— Mérges, mintha valamelyik asszonyismerősének új kalapjára azt a megjegyzést teszik, hogy „jaj de szépen frissítette föl a *tavalyi* kalapját!“

— Volt még egyéb tárgy is?

— Igen, Weisz Nándor és Szentgyörgyi szabadságot kértek, ami meg is adatott.

— Lehet, hogy mire visszajönnek már addigra nem is lesz szükség rájuk, mert addigra talán már Bajából nagyközség lesz.

— Akkor jók lesznek községi bírónak . . .

De most veszem észre. Egész elbeszélgettük az időt. Siessünk már tizenegy óra

SZ. V.

HIREK.

Kossúth Lajos születés napját megünnepelni óhajto közönségnek. Ez év szeptember 19-én ünnepli a magyar nemzet legnagyobb fia: Kossúth Lajos születés napjának 100-ik évfordulóját. Részt vesz az ünnepen a magyar haza minden hú fia szegény és gazdag, férfi és nő, gyermek és agg, részt vesz az utolsó tanyaház és kisközség éppen úgy, mint a törvényhatóságok és a főváros.

A Kossúth Lajos születésnapja megünneplésének előkészítésére országgyűlési képviselőkkel alakult bizottság ezen országos ünnep módozataira vonatkozó mindennemű felvilágosítással, utbaigazítással, tájékozással szívesen szolgál bárkinek, ugy egyeseknek, mint tesületeknek, községeknek stb.

Szöbéli értesítést nyújt a bizottság hivatalos helyiségeiben, Budapesten, Józsefkörut 31./b 1-ső em. minden hétfőn, szerdán és szombaton d. e. 10 órától 12 óráig. Levelek és mindennemű megkeresések ugyanoda a bizottság vagy Pállay Sándor titkár címére küldhetők. Az országos bizottság nevében *Rátkai László* biz. elnök.

Adakozás. Császka György kalocsai érsek 600 koronát küldött Szutrély Lipót bács-almási főszolgabírónak egy ott építendő Szent-Orbán kápolna céljaira.

Megyei árvaház. Bács-Bodrogh vármegye közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy a vármegye rendelkezésére álló alapból 300.000 korona készpénzt, építési telket és 100 hold földet ajánl fel 200 árva befogadására szolgáló megyei árvaház építésére.

Egyházmegyei hir. Kindl Ferenc mélykúti káplán ugyanoda ideiglenes adminisztrátorra neveztetett ki.

Eljegyzés. Hirschler Miksa bajai kereskedő eljegyezte Haas Czeccilia kisasszonyt F.-Szt.-Ivánról.

A szabadkai kör f. évi augusztus 2-án Palicson táncestélyt rendez.

A megrövidített Bács-Bodrogh vármegye. Nehogy azt gondolják olvasóink, hogy vármegyénket valami nagy kalamitás érte, sietünk kijelenteni, hogy a megrövidítés ugyan igaz, de mindössze egy betűből áll. A m. kir. belügyminiszter az 1898. évi IV. t. c. 2. §-a alapján elrendelte, hogy a »Bodrogh« szóból a »h« betű elmaradjon és így vármegyénk neve a jövőben »Bács-Bodrog« lesz.

Eljegyzés. Ramiszavlyevits Dusan m. á. vasúti tisztviselő eljegyezte Tráplí Erzsike kisasszonyt Bajáról.

Árvédelmi munkások menhelyei. A Margitszigeti Ármentesítő és Belvizlecsapoló Társulat miniszteri biztosa, Német Lipót a társulat Baja és Bezdán közti dunabalti töltésvonalra mentén, árvédelmi munkások részére tervezett tizenegy menhelynek szilárd anyagokból való építésére e hó 17-én délelőtt a társulat hivatalos helyiségében árlejtést tartott. Egyetlen egy vállalkozó jelentkezett: Dely Géza bajai építési vállalkozó, ki a 4120 korona 05 fillér költséggel előirányzott tizenegy menhely építésére 3910 k. 50 f.-ért ajánkozott. A miniszteri biztos Delyvel megkötötte a szerződést. E szerint egy menhely 355 kor. 50 fillérbe kerül.

Szerencsétlenség munka közben. A városunkban működő Délmagyarországi gyapjufonó- és vattagyárban e hó 21-én délután Máglity Anna 16 éves munkásleány a gép mellett dolgozván, kezét egy szerencsétlen pillanatban a működésben levő gépbe tette, mely egész alkarját összezúzta. A megsebesült leányt a városi kórházba vitték, hol most ápolják.

Halál a váróteremben. Egy kalapos segédet ér a napokban váratlanul a halál a szabadkai állomás harmadik osztályú várótermében. Olasz János Baján lehetett munkában, amint munkakönyvéből kitűnik, s Bajáról e hó 22-én indult el Szabadka felé. Innen úgylátszik Budapestre akart utazni a vasuton, mert a Budapest felé menő vonat indulása előtt ment az állomás III. osztályú várótermébe, s ült le ott az egyik padra. A kapus jelezte a felszállás idejét, de Olasz János csak nem mozdul a helyéről. Azt gondolva, hogy aluszik, a kapus hozzáment, hogy felrázza. De mikor hozzányúlt, ijedve tapasztalta, hogy Olasz meg van halva. Azonnal segítségért kiáltott, majd a mentőkért küldött, kik a kalapos legényt holttestét a boncházba szállították.

Tolvaj cselédek. Uszleber Gertrud csataljai illetőségű cselédleány, f. hó 19-én lépett ki Hermann Bernát szolgálatából, ahol két vánkost lopott el. — Murai Teréz bikityi illetőségű cseléd, gazdája Markovits Mihály kárára háromszor 186 koronát lopott, azután megszökött. A lopott pénzen ruhaneműt vásárolt. 40 K 24 fillért találtak meg nála. Az eljárás mindkettő ellen folyamatban van.

Vásári lopások. Kovács Kata szabadkai lakos ellopta Kohl Ferdinánd bajai lakos pénztárcáját. — Heisler Györgyné, vaskúti lakos, Benczák Zsigmondné késes-sátorából több zsebkést vitt el. — Mayer János báttaszéki lakos, f. hó 20-án éjszaka, Schreier Simon istállójában hallt, reggel azonban kellemtelen meglepetésre ébredt, amennyiben 130 koronával terhelt pénztárcája eltűnt. A gyanu Tóth József mindenre háruult. — Ringeisz Ferenc bács-almási lakos, f. hó 20-án este, a 7 órai vonatra történt felszállása előtt észrevette a pályaudvarban, hogy egy cigányfiu ellopta a pénztárcáját, s azután zsákmányával egy vasúti kocsiiba futott. Ringeisz az esetet a szolgálatot tevő Markó László rendőrnek jelentette és midőn a fiúért a kocsiiba mentek, több szabadkai vásáros cigány, köztük Kovács Budi Antal, a rendőrt megtámadták és nem engedték be a kocsiiba addig, míg a fiu a másik oldalon el nem menekült. Krékity János rendőr Markó társának segítségére sietett és Ko-

vács Budi Antalt bekísérték a rendőrségre, hol a nevezett és társai ellen hatóság elleni erőszak büntette és bűnpártolás vétsége miatt az eljárás folyamatba vétetett.

Vadember. Folyó hó 20-án, d. e. ¼10 óra tájban egy 24—25 éves bunyevác legény beállított egy uri házba azzal, hogy az ur vásárolt egy kosár barackot, ezt ki is fizette, küldje az úrnő a cselédet a Reiter-féle bolt elé, mert az anyja ott vár a megvásárolt barackkal a cselédre. Az úrnő mitssem sejtve elküldte cselédjét, a 15 éves Viszmeg Erzsébetet, kosárral a megjelölt helyre a bunyevác legénnyel. De a mondott helyen a barackot nem találták, ekkor a legény azzal az ürügyel, hogy anyja bizonyosan visszavitte már a szőlőbe, kicsalta a leányt a szőlők közé a vasúti töltésig, ahol bevárták, míg a ¼11 órai vonat elhaladt előttük. Ezután a legény a cselédet erőszakkal a földre teperte és mikor ez szabadkozott a meggyaláztatás ellen, kést fogott reá, hogy megöli. A leánynak sikerült ezt megkapni és kicsavarni támadója kezéből. A legény ezután még háromszor rohant a leányra, fojtogatta és egy tövises akácfa ággal véresre verte. A sértett leány felismert egy a rendőrség által vele szembesített bunyevác legényt s azt vallja tettesnek, ki azonban tanukkal igyekezik alibit bizonyítani.

Beesett a forró mészbe. Brück Adolf, 16 éves fiu, folyó hó 23-án, a Mészáros-féle ház építésénél a mészbe esett és másnapra meghalt.

Borászati és borkereskedelmi kongresszus lesz f. év szeptember 7-én és 8-án Versecen, melynek célja — a kongresszus szabályzata szerint — »szőlészeti és borászati szakkérdések közös megvitatása, egyöntetű eljárás a magyar borok értékesítési akadályainak elhárítása céljából, egyesült és céltudatos, egyetértő és okszerű fáradozás a magyar borkereskedelem régi, jó hírű névének visszaszerzése érdekében.« A kongresszuson tartandó szakelőadások sorrendje a következő:

1) Szőlőtelepítés és vesszőültetés. Vesszőnemesítés, vesszőnevelés és annak legcélszerűbb módjai. Előadó: dr. Kövessy Ferenc szől. és bor. felügyelő.

2) A szőlőre kártékony rovarok és szőlőbetegségek s az ezek ellen való legintenzívebb védekezés. Előadó: Jablonovsky József, a rovarvartani állomás igazgatója.

3) Viharagyúzás és a szőlőknek a fagy elleni megvédése, valamint elemi károk elleni biztosítása. Előadó: Sávoly X. Ferenc, a verseci meteorológiai állomás vezetője.

4) A szőlőtelepek új osztályozása és a szőlők jövedelmének új megállapítása, tekintettel a modern szőlőkultúra nagyobb költségeire. Előadó: dr. Seemeyer Károly szőlőbirtokos.

5) A borértékesítés akadályai a belföldön és ezek eltüntetésére vezető eszközök. Előadó: dr. Molnár Lipót.

6) A »Magyarországi Bortermelői és Borkereskedők Országos Szövetségének« megalkulása és az alapszabálytervezet megvitatása. Előadó: Zwack Ákos bornyagykereskedő.

7) A borértékesítés akadályai a külföldön és az export útjainak egyengetése. Előadó: Gerő Gyula.

8) Bortermelés és okszerű borkezelés tekintettel a mübortörvény anomáliáira. A borhamisítás meggátolásának módjai. Előadó: dr. Szilágyi Gyula, müegyetemi magántanár, hites vegyész.

9) A bevásárlási és eladási szokványok revíziója. Előadó: dr. Schreyer Jenő, a »Magyar kereskedelmi csarnok« titkára.

Gyümölcsértékesítési kurzus nők részére. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy a budapesti kertészeti tanintézetben a jövő hó augusztus 25-től nők részére kurzust rendezzenek. Ezen a kurzuson a gyümölcszedést, a különböző csomagolási módokat, a gyümölcs aszalást, gyümölcs-íz, sajtok, kocsonyák, cukros aszalványok készítését, a különféle befőzési módokat fogják tanítani. A jelentkezők saját költségükön látják el magukat, állami segínyt vagy ösztöndíjat nem adnak. A kurzusra augusztus 10-ig kell a kertészeti tanintézet igazgatóságánál jelentkezni. (Budapest, Ménesi-ut 45. sz.)

Mesterséges bor forgalomba hozatala. Széll Kálmán, mint belügyminiszter egy konkrét ügyből kifolyólag a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Ha mesterségesnek

nyilvánított bort borkereskedő hoz forgalomba, cselekedete súlyosabb beszámítás alá esvén, a büntetés minimumában nem büntethető.

Falusi olvasókörök és gazdakörök a pozsonyi gazdakongresszuson. A pozsonyi mezőgazdasági országos kiállításal kapcsolatban több fontos és időszerű kérdéssel foglalkozó nagyszabású gazdakongresszust rendez Pozsonyban, szeptember hó első felében a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége és a Magyar Gazdaszövetség. Ezen országos kongresszus tárgyai között, a kívándorlás, a gabonaértékesítő szövetkezetek s a fedezetlen határidő üzlet mellett a legfontosabb a kisgazdák és földmívelők szervezkedése, érdekeik előmozdítása, gazdasági ismereteik fejlesztése s anyagi helyzetük javítása. Miután a falusi olvasókörök, gazdakörök és más egyletek ezen célok elérése miatt alakultak, a Magyar Gazdaszövetség ez uton szólítja fel őket a pozsonyi kongresszuson, illetve a kisgazdák és a földmívelők helyzetének javítására irányuló munkálatokban való részvételre. A falusi olvasókörök és gazdakörök mindaddig nem lesznek képesek nagyobb arányú tevékenység kifejtésére, míg egyöntetű működést nem folytatnak s a míg nem egyesítik erőiket ezen legfontosabb kérdések megoldása érdekében, melyek a kisgazdák és földmívelők helyzete javulásának tulajdonképeni forrásait képezik. Kívánatos tehát, hogy azon falusi olvasókörök, egyesületek és szövetkezetek, melyek tagjai nagyszámú földmívelők, továbbá gazdakörök, elfogadják a Magyar Gazdaszövetség által feljűk nyújtott segítő kezet s tömörüljenek mindannyian a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe, mint a kisgazdák és földmívelők érdekeit gondozó országos központba. A Magyar Gazdaszövetség kötelékébe való felvétel és a pozsonyi gazdakongresszuson való részvétel végett jelentkezni lehet augusztus hó 15-éig a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10. sz.) A falusi olvasókörök, egyletek, gazdakörök és szövetkezetek felvételnek a Magyar Gazdaszövetség tagjai közé, a nélkül, hogy jelenlegi szervezetüket megváltoztatni volnának kénytelenek. A Magyar gazdaszövetség csakis a hazafias szellemenben s a föld munkásainak érdekében való céltudatos működést óhajtja. A pozsonyi kongresszusra való utazás vasúti, elszállásolási és ellátási kedvezményekkel lesz megkönnyítve.

Nyilvános nyugtázása azon kegyes adományoknak, melyek zárdatemplomunk kifestése ügyében közrebocsátott alázatos kérelmünkre alulírott napig beérkeztek: Császka György dr. kalocsai érsek 200 kor., báró Rédl Béla (Kelébia) 200 kor. (saját részéről 100 kor., valamint boldogult édesanyjának, Széchén Malvina grófnő kegyeletes emlékére 100 kor.), Schweitzer József p. prelátus és apátkanonok (Kalocsa) 200 kor., dr. Koller Imréné 200 kor. (a kápolna kifestésére); Vigyázó Vendel plebános (Veprovác) 40 kor.; báró Rédl Lajos (Rasztina), özv. Natti Józsefné szül. Gaal Clotild, özv. Juray Antalné, Debnárik nővérek 20—20 kor.; Natti Clotildka, Károly Rozália, özv. Kovács Pálné, özv. Wunderlichné, N. N. 10—10 kor.; özv. Reiser Antalné, Kiss Joákim (Dzsida) 8—8 kor.; Utri Ambrus 6 kor.; dr. Bernhardt Jánosné, Rauschenberger Janka, Hildenstab Antal, Vlsák Máté, Knizbek Istvánné, Knizbek Flóra 5—5 kor.; Navratil Ede nyug. plebános, Tury Ferenczné, Szauder Sándor, Perger Vincze, Kalina Julianna, Agatity Magdolna, Krupity János 4—4 kor.; N. N., Pálinkás Erzsébet 3—3 kor.; Milásevits Antal, Spitznágel Ferenczné, Kovács Lajos, Kovács Jozefa, László Imréné, özv. Godás Sándorné, özv. Kárlovics Veronika, Török Teréz, özv. Steidl Józsefné, Bálint István, Gilyán Katalin, Kovács Katalin (Bajaszentistván), Morvay Vilmos, Szuszits János, Fehér Gergely, Juresik Károly, N. N., N. N. 2—2 kor.; Borákovics Mária, Matkovics Janka, Makszinovics Teréz, Klein Vendel, Klein Nándor, Hekli Ferenczné, Fehér István, özv. Pollák Györgyné, özv. Mezei Józsefné, Fekete Katalin, Jerozánovics Istvánné, Evetovics Jánosné, Krugler Nándorné, Katz Istvánné, Pécsi Bella, Krikovszki Katalin, Kovács Andrásné, özv. Bakanek Ferenczné, özv. Vaics Jánosné, Hanó Anna, Mihálik Mária, özv. Jendrezsovsky Adolfné, Szilágyi Sándorné, özv. Marosenszky Mihályné, özv.

Plank Julianna, Zách János, Gizinger Mária, Krnya Anna, N. N. 1—1 kor.; Szervirt Károlyné, Ujvári Antal 60—60 fill.; Ádám Pálné 50 fill.; Sági Antal 40 fill.; N. N. 20 fill.

Fizessen meg kegyes jótévedőknek a Mindenható minden testi és lelki jóval! Az igazán nagylelkűségükre szorult szegény zárdánk tagjainak együttes fohásza nyerjen meghallgatást az égből. Kérjük a többi nemeslelkűeket, szíves adományukat ne vonják meg tőlünk.

Baján, 1902. július 24-én.

P. Martinov Fortunát,
zárdafőnök.

Apró hirdetés. Kiadóhivatalunkhoz tegnapelőtt következő szövegű levél érkezett:

»Tekintetes kiadóhivatal!

Tisztelettel kérem az alábbi sorokat b. lapjuk »Apró hirdetések« rovata alatt közölni. A közlési díjat bélyegeken mellékelem.

Hivük
X. X.

Izóra!

Megőrülök. Miért nem adsz élet-jelt magadról már napok óta?
Esengek, értesíts azonnal hogyléted felől és ne hagyd tovább szenvedni ebben a kétségbejítő bizonytalanságban. Drága választat e lapok hasábjain kéri a Téged milliószor ölelő

Tankrédod.”

Kiadónk e sorok elolvasása után jobb kezevel megvakarta a balfülét és azon kezdett tanakodni, hogy mit csináljon? Pár pernyi habozás után kész volt a terv, mely nem egyéb, mint hogy lapunkban a fővárosi napilapok mintájára »Apró hirdetések« rovatot fog nyitni. Ez a rovat tudvalevőleg igen népszerű már azért is, mert — kis teret foglalván el — olcsóbb a nagyobb hirdetéseknel. A kinek tehát valami venni vagy eladni valója van, a ki állást keres, a kinek alkalmazottra van szüksége, az hirdessen a »Bajai Független Ujság« »Apró hirdetések« rovata alatt. És ti bajai Rómeók és Juliák, hozzátok is szólunk! Ha van valami üzeni valótok és attól tartotok, hogy a rózsaszínű illatos levélke az Argusz-szemű mama kezébe talál kerülni, üzeneteiket közöljétek az »Apró hirdetések« között. A közlési díjat kiadóknak olcsóra szabta. Minden szó egyszeri közlése 2 fillérbe jó. Ha tehát egy hirdetés 16 szóból áll, annak egyszeri közlése 32 fillérbe kerül. — Ajánljuk lapunk ezen rovatát is t. olvasóink szíves figyelmébe.

Ne kérdezd . . .

Ne kérdezd, hogy szeretlek-e?
Oh ne kérdezd tőlem azt;
Szeretlek, mint vig madárka,
Az ébredő szép tavaszt.

Szeretlek, mint a csalogány
A zöld erdőt szereti,
Ha a kelő nap sugára
Csókját reá leheli.

Szeretlek, mint rezgő harmat,
Az illatos virágot;
Nem adnám éretted oda,
Az egész nagy világot.

Úgy szeretném eltagadni,
De hiába, nem tudom —
Hogy a szívem dobbanása
Tied, szőke angyalom!

Neptunus.

Tarka levél.

A meleg időjárás alaposan a nyakunkba üt. Ilyenkor a munka kétszeresen teher és aki csak teheti, le is rázza azt magáról.

Jómagam is szívesen megeselekedném ezt, de Fortuna istenasszony nem kacérkodik velem . . . Talán neheztel reám, mert mindun-

talan csak Aphrodite kegyeit hajhászom? Lehetséges. No, de mit is fecsegek ilyesmiről, hisz nem érdekelheti önöket szerelmem! De különben is: ki szeret nyáron? — mondaná Fredi úrfi. Már pedig ő alapos dolgot szokott mondani mindig és ha nem is szólna értelmesen, akkor is csak helyeselni tudnám szólásait, mert Fredi nagyon okos fiu, hisz — gazdag. A gazdag embernek pedig mindig igazat kell adnunk. Vajjon nincs igaza a gazdag embernek, hogy nyáron fürdőhelyre kell menni. Tegyen ilyen igazságot a szegény ember. Nem teheti, de ezzel szemben azután nyáron izzadhat, mint egy csataló, télen pedig fázhat, mint egy szibériai bányarab. Bezzeg nem izzad most a gazdag ember, mert kapja magát, összecsomagol néhány hétre való ruhát és megy fürdőhelyre, hová magával viszi feleségét és gyermekeit is, ha van neki.

Szokott azonban úgysis történni, hogy csak az asszony megy nyaralni — ettől azután a férj még jobban megizzad.

A minap tudni vágytam, hogy a szép Molnárné elutazik-e valahová.

— Nem megy Nagysád az idén fürdőbe? — kérdem a szép asszonyt.

— Nem megyek, mert férjem amúgy is — elutazik — válaszol ő.

Igazán nem értem ezt. — Ha a férj »amúgy is« elutazik, a feleségnek nem kell üdülés? Avagy talán . . . No ne beszéljen . . . tehát ha a nyár közeledik . . . ahá, már értem az egész dolgot . . .

Tehát a fürdőzésnek csak úgy van értelme, ha a férj Bugacfürdőn, a feleség meg Karacs-tón üdül.

Már most nyitjára jöttem a dolognak. Tehát a nyár nem arra való, hogy a kalász megérjen és a szőlő virágozzék?

— Dehogyan maga naiv emberke — mondja özvegy Kulacsné. — Azt csak tudnia kellene magának bohó ember, hogy az Isten a nyarat csakis azért teremtette, hogy egy ideiglenes özvegyi rendszer létesüljön.

— Mi az?

— A szalmaözvegyi állapot. Csak amolyan piti özvegyiség. Nem aféle komoly, mint az enyém.

— Azért nem megy fürdőhelyre?

Tehát a nyár illetéknép a házasembereknek ugyanaz, mint a sivatag fáradt vándorának az oázis. Üdítő hatása van.

Az asszonyok elszélednek; kiki a maga megszokott fürdőjébe megy . . . Ilyenkor megtelnek a vendéglők, a kávéházak. Csak nagyon ritkán látott alakok bukkannak fel — egyszerre. Nagy garral adják a független, önrendelkezési joggal felruházott férjek szerepét.

— Hallod-e Zsiga, jó lesz a cigányokat megrendelni, szeretem a zenét hallgatni; amúgy sem tudok oly korán lefeküdni . . .

A kis hamis; egyszerre kiment az álom a szeméből . . . pedig milyen alhatnékja van neki, ha itthon van a — feleség. Vigan szól a zene és mulatnak a szalmaözvegyek . . .

— Hát honnan tudod ipsisze, hogy azok? . . .

— Mert kevés a hajuk.

— No az még nem bizonyít.

— Nagyon udvariasak a kasszatündérrel . . .

— Ilyen hibát mi is elkövetünk néha; ez sem ok . . .

— Nagyon fittogatnak a — kapukulescal . . .

— Ez már jellemző, de még sem igazolja teljesen feltevéseidet . . .

— De azt hajtogatják, hogy az igazi szerelem csak nyáron fakad a szívünkben . . .

— Ohó már ez reájuk vall . . . No és . . .
— Kabát nélkül ugrálnak az asztalok körül.

— Hol vannak a kabátok?

— Emitt a székeken . . .

— Nézd meg mi van bennük

— Mindegyiknek zsebében találtam

— Mit, mit?

— Jeggyűrűt

— Ők azok

— Vén ravaszok

* * *

Denique a szalmaözvegyek mulatnak, mi meg letöröljük a homlokunkról a verejtéket és tovább dolgozunk . . . Néha-néha kitekin-tek hivatalszobám ablakán és elbámulok a szép hölgyeken, kik arrafelé haladnak . . . Hová is mehetnek? Valószínűleg az uszodába tartanak, mert látok holmi uszodai felszerelést: viaszkos kalapot, fésűlőszereket stb., stb. Amott megy a fess Zsolnainé. Lenge ruházat fedi bájos természetét, gyönyörű idomait előnyösen érvényesíti a finom szövésű blouse . . . Szőke haját bearanyozzák a nap sugarai. Bájosan mosolyogva cseveg kísérelőjével . . . Mily megelégedettnek látszik, talán boldoggá teszi őt a tudat, hogy a férje — nyaral? . . . Az asszony nép is tud bohém lenni! Vigan mulatnak az uszodában. Ugrálnak, mint a gyermekek, csapkodják a vizet, buktatnak . . . sivítanak . . . De mi az? Amott vészkiáltás hallatszik. A szép Zsolnainé torkából egy Wolter-sikoly futott ki.

— Mi történt? — Mi baj van? — kérdezősködnék mindenünnen. — . . . Összefut az asszony-sereg és a nagy lármában elvész az értelem.

— De hát tulajdonképpen mi is történt?

— A szép Zsolnainé a vízben az égnek meredező, törzsnélküli két lábat látott.

— Oh szent egek! — Borzadály fut végig az asszonyokon . . .

— Uszómester, nézze csak meg, hogy honnan került ide e gazdátlan két láb. — . . . De bizony nem találja ő sem a két lábat, sem azoknak gazdáját . . .

— Talán a Tusi kisasszony bűnös a dologban? Ő szokott fejest ugorni s néha néhány pillanatra a vízben felejtí a fejét . . .

Ő nem volt; határozottan erősíti, hogy ő is látta a két lábat . . . Végre kiszült, hogy a szép Zsolnainé háton úszva, elveszítette az egyensúlyt, miáltal a felső törzse mélyebben került a vízbe s míg azzal törekedett az egyensúlyt helyreállítani, megijedt a vízből kiálló — saját lábaitól.

* * *

Azonban nemcsak a mindkétnembeli szalmaözvegyek élík világukat, hanem a deákok is, kik az iskolaév befejeztével hazaérkeznek, hogy a tanulással járó fáradalmakat úgy mint: az alsóst, billiárdjátékot, Ósbudavárát stb. a szülői házban kipihenjék. — Áldzsi öcsénk is hazajött; bágyadt tekintettel néz fel apja szemébe. Úgy látszik nincs rendben Áldzsi szénája.

— Mit bánkódoz úgy öcsém? kérdem őt.

— A velencei Campanile összedőlt

— Az megtörtént a bajai Rókus-kápolna tornyával is és még sem csinálunk vele olyan nagy zajt.

— Csakhogy a Campanilevel összedőltek összes reményeim is . . .

— Hogy értsem?

— Mert a Campanile harang-tornyába véstem az »Ő« nevét és amellé e szót »Szeretlek«.

— Ez még semmi.

— De melléje az aranyos Cyprienne azt írta, hogy »én is Téged« . . .

— Bolond fiú! Ez nem változtat azért a dolgon.

— Igen ám, csak hogy a velencei út nagyon sok pénzbe került és a hitelezőm perel.

— Az már más. — No de segíték rajtad. Ird meg az ügyvédnek, hogy jöjjön le személyesen atyádhhoz és kérje meg.

— Helyes.

És a boldog apa, aki a szalmaözvegyi állapot mézét gyönyörrel szivja magába, egy szép napon értesül fia csinyjáról. Azt is megtudta, hogy ekkor és ekkor a déli hajóval érkezik az ügyvéd. Tyhú terringettét, ez már baj! Mert bizony ez egyszer az apuska is sokat költött, kevés a lóvé, no meg különben sem akar fizetni.

Majd ki fog az ügyvéden. Tudta, hogy délután eljön és este máris visszautaznia kell.

Uccu neki rögtön elszalasztotta szolgáját a család összes tagjaihoz, felkérve őket, hogy a délutáni vendég tiszteletére ők is jöjjenek el. Együtt volt már az egész család, férfiak és szép asszonyok s üde leánykák, kiknek az érkező ügyvédet bemutatta. Mindenkire volt az idegennék egy bájos szava; enyelegtek, társalogtak; eltűntek az üres palackok és jöttek teliek s mikor a legemelkedettebb volt a hangulat, bejelenté a szobaleány, hogy itt van a szálloda kocsija, mely a tekintetes ügyvéd urat a vasúthoz viszi, de sietni kell ám, mert különben lekésik...

Nosza elhangzik az általános sajnálkozás, kezdődik a lekezelés és szívélyes búcsu után távozik a papától, anélkül, hogy vele fia adósága végett értekezhetett volna.

Kábultan ült a kocsiban, el sem tudva képzelni, hogy ő Bajára csak azért utazott és pedig két éjjelt feláldozva, hogy a tisztelt Áldzsit és annak 30 rokonát meglássa.

Ilyesmi még vele nem történt meg... És mig emigyen gondolkozott, szemügygyel kíséri, miként helyezik el a plebániatemplom tornyán a helyreigazitott keresztet s mintegy elkeseredve tör ki kebléből:

— No bizony Keresztúri Áldzsi apja, ha ács is lenne, nem tudná a keresztet feltenni.

A kocsis nagy szemekkel bámult az utasra, nem tudva elképzelni, hogy juthat annak ily furcsa gondolata, mindazonáltal szolgálai alázattal megkérdezi:

— Ugyan miért nem?

— Mert — szédelő.

Saturnus.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Tankréd. Lapunknak eddig „Apró hirdetések“ rovata nem volt; de ezután lesz. A beküldött közleményt, a mint láthatja, a „Hírek“ alatt közöltük.

EMKE dala!

EMKE-papirt, levélpapirt vegyetek!

Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papirt kínállok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népnek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennék ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagy világ,
Hogy a magyar előre tör, s tenni vágy.

EMKE-papirt adjatok a kezembe:
Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papír a világon?
Boltos uram, csupán EMKE-t kínáljon!

A fent megénekelt „EMKE“ levél-
papiros minden nagyságban kapható
ifj. WAGNER ANTAL
könyv- és papirkereskedésében

399. szám.
1902. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1902. évi 9844. számú végzése következtében Dr. Szirmai Vidor ügyvéd által képviselt Grabity András javára Bayer Julianna ellen 600 K. s jár. erejéig 1902. évi jul. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 793 kor. 20 fillre becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, koresma berendezési tárgyak és italok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírószék 1902. évi V. 572/2. számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés ennek 1902. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 72 kor. 96 fillben bíróilag már megállapított költségek erejéig leendő eszközlésére 1902. évi augusztus hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1902. évi jul. hó 24-ik napján.

Fehér Géza,

kir. bírósági végrehajtó.

Házeladás

A Schmidt Károly-féle ház, mely 6 szoba-, konyha-, felszer-, pince- és egyéb mellék helyiségekből áll, egy nagy, természetesen beültetett telekkel szabadkézből eladandó.

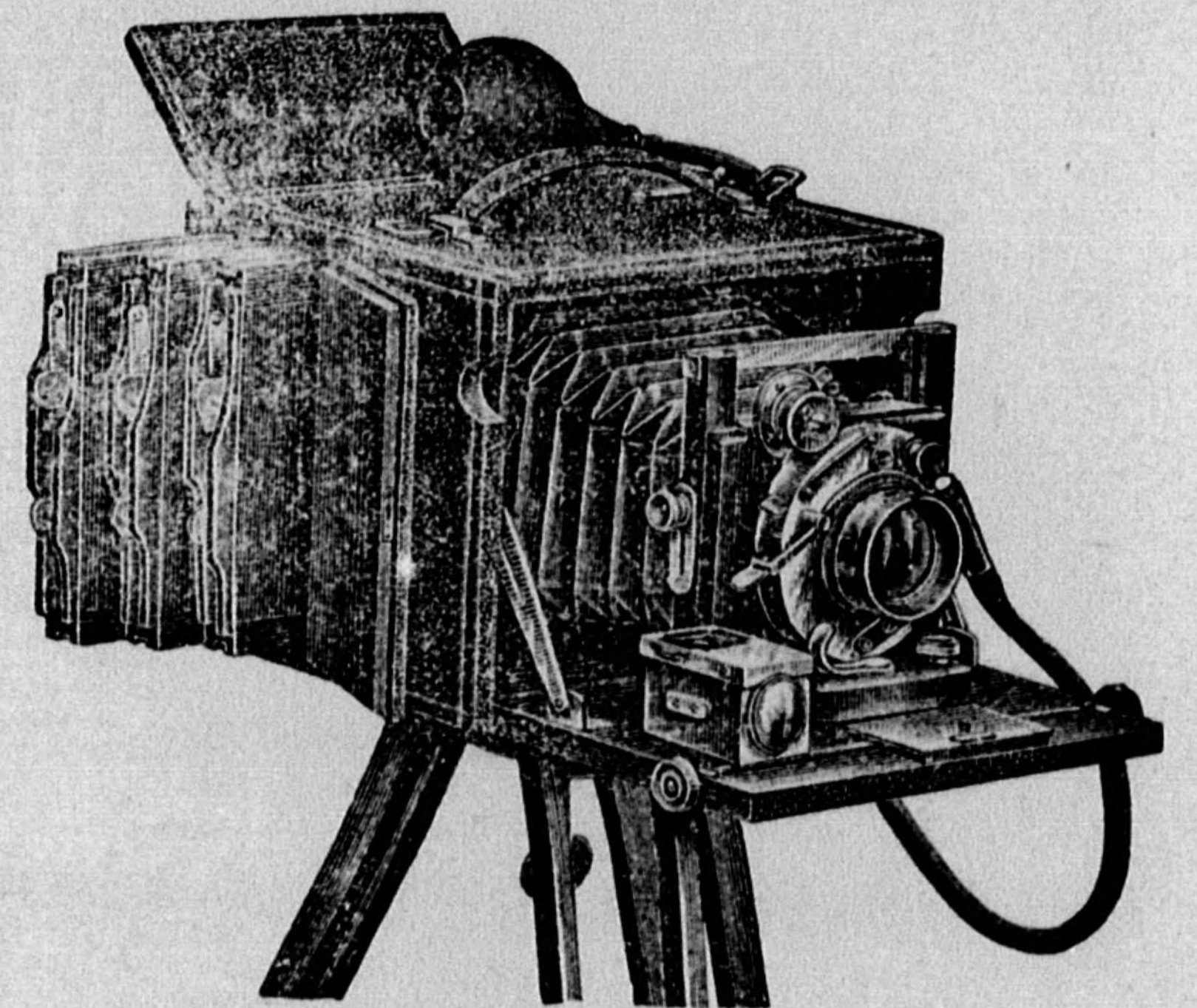
Bővebbet a kiadóhivatalban. 3-3

Kellő iskolai képzettséggel bíró fiút

tanulóul

felvesz

ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.

Gyerekek!

Kaptatok-e jó bizonyítványt?
Ha igen, kérjétek meg a mamát
meg a papát, hogy egy jó és
olcsó fényképezőgéppel
jutalmazzanak meg benneteket.

Ilyenek kaphatók:

ifj. Wagner Antal könyvke-
reskedőnél Baján.

SZIVES FIGYELEMBE!

Mivel kereskedelmi utazóknak magánvevőket fölkeresni a nemrégiben hozott törvény értelmében tilos, mélyen tisztelt vevőközönségünk kényelme szempontjából

Fehérnemű gyártmányaink

egyedüli elárúsításával FISCHER PÁL bajai előkelő divatkereskedő céget biztuk meg, a hol női fehérnemű ujdonságaink, különösen azonban

Menyasszonyi kelengyék

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig az általunk előirt szabott árak mellett fognak elárúsítani, illetőleg a megrendelések ilyenekre elfogadtatni.

Hálás köszönetünket fejezzük ki az eddigi szives pártfogásért és esedezünk, hogy azt megbízottunkra átruházni méltóztassék. Ennek reményében maradtunk

hazafias tisztelettel
Stieglitz és Unger
Budapest.

PIRSZÉN (COAKS)

nagyban és kicsinybeni elárúsítása.

Alanti **BANKHÁZ** nagyobb hajószállítványok lekötése által **pirszén** (coaks) a legolcsóbban képes árusítani, miért is, aki fűtőanyag szükségletét jutányosan óhajtja beszerezni, sziveskedjék megrendelését alant címzettnél idejekorán eszközölni, ahol ugyanis megbízások már ezidőszerint előjegyeztetnek:

☛ elsőrendű minőségű ☛

légszesz diópirszénre (coaks)

száraz és rostált állapotban a hajóról egyenesen házhoz szállítva.

BANK- és VÁLTÓÜZLET

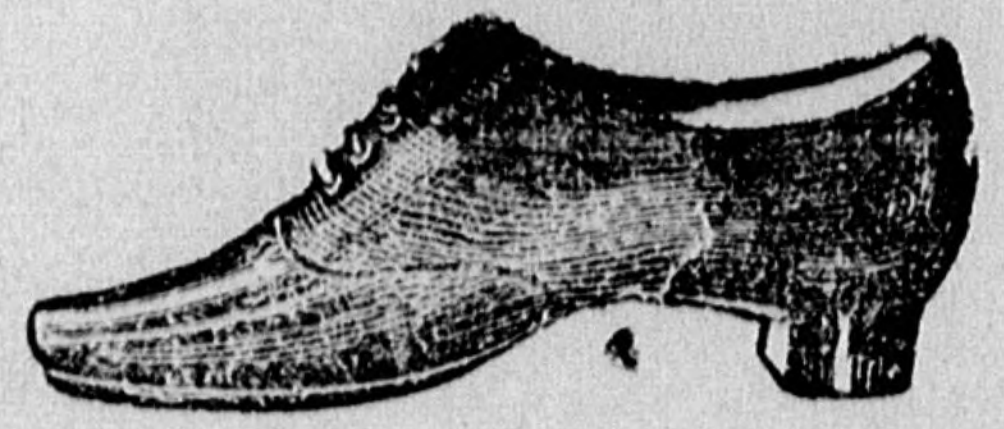
GRAUUG J. LIPÓT

BAJÁN

Drescher Gyula-féle házban.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Központi Szálloda“ épületében levő

CZIPÉSZ-ÜZLETEMET

a ciszterci rendház mellett levő

Millassin-féle házba,
(a róm. kath. plebánia templom átellenében) helyeztem át

A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

WEIßZ HENRIK cipész.

BILLIARD

kitűnő karban, olcsó áron eladandó

ZWEIG MÓRNÁL

a „Központi Szálló“ tulajdonosánál = Baján. =

Feltűnő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

továbbá

a legfinomabb angol és francia divatkelmékben!!!

Legújabb **angol** és **francia szabású**

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cégnél

BAJÁN,

Takarókpénztári épület.

☛ **OLCSÓ** ☛
bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete

BAJÁN,

(a »Központi Szálló« átellenében)

Ajánlja ujonnan és izléseken berendezett nagy raktárát mindennemű **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst tárgyak** és **evőeszközökben**.

Nagy választékban tartok pontosan szabályozott, valódi

H O N I- és

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákat a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Arany- és ezüst-ékszereim a m. k. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve.

Órajavitások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-zsebórák**, egyszersmind **ékszerjavítások**, **vésnöki** munkák olcsón, szakszerűen és gyorsan SAJÁT MŰHELYEMBEN végeztetnek

☛ **2 évi írásbeli jótállással.** ☛

Veszek ZÁLOGCÉDULÁKAT a legmagasabb áron esetleg azokat saját költségemen kiváltom és a többletet visszafizetem.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron megvétetnek esetleg ujjal becséréltetnek.

Vidéki megrendelések posta fordultával eszközöltetnek.